

HRONOLOGIJA

HRONOLOGIJA DOGAĐAJA: 31. januar 2011. – 19. maj 2011.

31. januar

Sijetl, SAD - Peter Egner umro je u 89. godini, nedaleko od Sijetla u SAD. osumnjičen da je kao pripadnik nacističkih okupatorskih snaga za vreme Drugog svetskog rata u Srbiji krajem 1941. godine učestvovao u ubistvu oko 17.000 ljudi. Ministarstvo pravde SAD podnelo je tužbu protiv Egnera 2008. godine tražeći da mu se oduzme državljanstvo, čime bi se stvorili uslovi za njegovo izručenje Srbiji koja je aprila 2010. godine izdala međunarodni nalog za njegovo hapšenje, a krajem novembra i formalno zatražila Egnerovo izručenje.

23. februar

Lids, Velika Britanija - Sud u Lidsu doneo odluku da trojici muslimana koji su u britanskom zatvoru Vejkfild napali noževima i sećivima generala Radoslava Krstića i služili doživotne kazne zbog ubistava, produži vreme koje će morati da provedu iza rešetaka pre nego što steknu uslov da zatraže pomilovanje. Porota je svu trojicu proglašila krivim za ranjavanje i nameru nanošenja teških povreda, ali ih je oslobođila optužbi za pokušaj ubistva. Indritu Krasnićiju produžen je broj godina koje će morati da provede u zatvoru pre nego što stekne pravo da traži smanjenje na još 12 godina, Ilijasu Halidu za 10, a Kuamu Ogimbui na još šest godina. General Vojske Republike Srpske Radoslav Krstić bio je prvi koji je osuđen za genocid u Srebrenici. Haški sud osudio ga je u avgustu 2001, a posle nekoliko godina on je prebačen u Veliku Britaniju na odsluženje 35-godišnje kazne zatvora.

Hag - Haški tribunal osudio je penzionisanog generala MUP-a Srbije Vlastimira Đorđevića na 27 godina zatvora, proglašivši ga krivim za zločine nad kosovskim Albancima 1999. General Đorđević (62) proglašen je krivim po svim tačkama optužnice - za prisilno premeštanje, deportacije, ubistva i progon Albanaca sa Kosova u prvih šest meseci 1999, kada je bio načelnik Resora javne bezbednosti MUP-a Srbije i pomoćnik ministra unutrašnjih poslova. Ta krivična dela kvalifikovana su kao zločini protiv čovečnosti i kršenje zakona i običaja rata. Presudom je utvrđeno i da je general Đorđević odgovoran za proterivanje stotina hiljada kosovskih Albanaca, kao i za ubistvo i premeštanje tela najmanje 724 albanske civila u masovne grobnice u Batajnici, Petrovom Selu kod Kladova i kod jezera Perućac u okolini Bajine Bašte. Prikrivanje leševa kao dokaza zločina naredio je tadašnji predsednik SRJ Slobodan Milošević, presudio je Tribunal. Ti zločini, prema presudi, počinjeni su u okviru udruženog zločinačkog poduhvata čiji je cilj bilo trajno i nasilno uklanjanje albanskog stanovništva s Kosova radi promene etničke ravnoteže i obezbeđivanja trajne kontrole srpskih snaga u pokrajini.

26. mart

Sijekovac kod Broda - Obeležena 19-godišnjica stradanja Srba koje su ubile regularne vojne snage Hrvatske i muslimansko-hrvatske paravojne formacije iz BiH. U Sijekovcu je 26. marta 1992. godine ubijeno devet civila. Najmlađa žrtva je bio sedamnaestogodišnji Dragan Milošević, a najstarija Jovo Zečević, koji je imao 72 godine. Okružni sud u Doboju je potvrdio optužnicu protiv Nizaja Čauševića, zvanog Medo, komandira Interventnog voda koji je počinio zločin u Sijekovcu. Drugi osumnjičeni za zločin u Sijekovcu Zemir Kovačević uhapšen je, po Interpolovoj poternici, u Švedskoj.

29.mart

London - Međunaroda organizacija "Amnesti internešenal" saopštila da je u Libiji nestalo više desetina ljudi, uključujući disidente i opozicione ličnosti. Ta organizacija navodi i da se veruje da su sve nestale osobe uhapsile snage libijskog lidera Moamera el Gadafija. Navodi se da je od februara 2011. godine nestalo 30 osoba, među kojima su politički aktivisti i osumnjičeni za pomaganje pobunjenika.

10. april

Beograd - Apelacioni sud u Beogradu pravosnažno je osudio na maksimalnu zatvorsku kaznu od 20 godina pripadnika jedinice „Škorpioni“ Željka Đukića (43), zvanog Brko, zbog zločina u Podujevu 28. marta 1999, kada je ubijeno 14 albanskih civila, sedmoro dece i isto toliko žena. Tom odlukom sud je odbio Đukićevu žalbu i potvrdio prvostepenu presudu Odeljenja za ratne zločine Višeg suda u Beogradu. Pravnosnažnom presudom utvrđeno je da je Đukić, kao komandir voda u „Škorpionima“, bio među pripadnicima ove jedinice koja je pucala na grupu od 19 žena i dece, žitelja Podujeva albanske nacionalnosti, i ubila njih 14. Sa teškim ranama preživelo je petoro dece iz porodice Bogujevci, koja su svedočila na suđenju - Saranda, koja je tada imala 14 godina, Fatos (13), Jehona (11), devetogodišnja Lirije i šestogodišnji Genc. Sud je utvrđio da su pripadnici jedinice „Škorpioni“, koja je bila u sastavu MUP-a Srbije, 28. marta 1999. upali u dvorište porodice Gaši u Podujevu kada nisu vođene borbe u ovom

gradu i da su streljali civile.

15. april

Hag - Sudsko veće Haškog tribunala osudilo je hrvatske generale Antu Gotovinu na 24 godine zatvora i Mladena Markača na 18 godina, dok je Ivan Čermak oslobođen optužbi. Zbog učestovanja u zločinačkom poduhvatu koji je bio usmeren protiv srpskog civilnog stanovništva u Kninskoj krajini tokom i posle operacije Oluja od 4. avgusta do kraja septembra 1995, Haški sud je utvrdio krivicu Ante Gotovine i Mladena Markača zbog progona, deportacije civilnog stanovništva, pljačkanja javne i privatne imovine, bezobzirnog razaranja naselja, ubistava i nehumanih dela kao i zbog okrutnog postupanja prema srpskim civilima. Nisu krivi po tački optužnice koja ih je teretila za prisilno premeštanje stanovništva. Sudsko veće je utvrdilo da tužilaštvo nije iznelo dovoljne dokaze da bi se Ivan Čermak osudio za bilo koju tačku iz optužnice. General Gotovina je bio komandant vojnog područja Split i komandovao operacijom Oluja. Drugooptuženi Čermak bio je vojni komandant grada Knina i okoline, a trećeoptuženi Markač je, kao pomoćnik ministra unutrašnjih poslova Hrvatske, komandovao jedinicama specijalne policije. Ante Gotovina je bio u bekstvu do 7. decembra 2005, kada je uhapšen na Kanarskim ostrvima. Optužnica protiv Čermaka i Markača podignuta je takođe 2004. i oni su se dobrovoljno predali Tribunalu, a zatim su bili pušteni na privremenu slobodu do početka suđenja. General Čermak je nekoliko puta puštan na privremenu slobodu i tokom procesa. Sva trojica su u prvom pojavljivanju pred sudijom izjavili da nisu krivi za zločine za koje su optuženi.

2. maj

VAŠINGTON – Srbija je i dalje zemlja sa delimično slobodnim medijima i nalazi se na 72. mestu u godišnjem izveštaju o slobodi medija američke nevladine organizacije Fridom haus, u kome se navodi da najmanji broj ljudi u proteklih deset godina ima pristup slobodnim medijima. U izveštaju „Sloboda medija 2011: Globalno istraživanje nezavisnosti medija”, koji analizira 196 zemalja i odnosi se na 2010. godinu, utvrđeno je da samo 15 odsto stanovništva sveta živi u zemljama koje imaju slobodne medije, 42 odsto imaju delimično slobodne medije, a 43 odsto živi u zemljama sa neslobodnim medijima. Prema godišnjem izveštaju, mediji su slobodni u 68 od 196 analiziranih zemalja, delimično slobodni u 65, a neslobodni u 63 zemlje. Na području bivše Jugoslavije najbolje je rangirana Slovenija koja je jedina u grupi zemalja sa „slobodnim medijima” i nalazi se na 48. mestu sa rejtingom 25. Srbija se nalazi među delimično slobodnim zemljama, na 72. mestu sa rejtingom 33, Crna Gora se nalazi na 80. mestu sa rejtingom 37, dok je Hrvatska 85. sa rejtingom 41. Makedonija i BiH dele 96. mesto sa ukupnom ocenom 48, Albanija je 102. sa rejtingom 50, dok je Kosovo na 104. mestu s rejtingom 51. Vrh svetske liste u pogledu slobode medija i ove godine zauzimaju skandinavske zemlje na čelu sa Finskom i ocenom 10, kao i Norveškom i Švedskom s ocenom 11. Među 10 najgore rangiranih zemalja su Belorusija, Burma, Kuba, Ekvatorijalna Gvineja, Iran, Libija, Turkmenistan i Uzbekistan, a na poslednjem mestu je Severna Koreja sa ocenom 97.

10. maj

Gnjilane – Počela pretraga lokacije Livočko jezero kod Gnjilana, gde se, kako se sumnja, nalaze posmrtni ostaci nestalih Srba na Kosovu i Metohiji. Odeljenje za sudske medicinske ekspekcije i saradnji sa roniocima iz Kosovskih snaga bezbednosti započelo je ispitivanje lokacije u Livočkom jezeru. Narednih dana trebalo bi da se nastavi istraga lokacije Žilivode kod Obilića, gde se takođe sumnja da se nalazi masovna grobnica kosovskih Srba.

Beograd – Odeljenje za ratne zločine Višeg suda u Beogradu prihvatiло je sporazum o priznanju krivice zaključen između šestorice optuženih za skrivanje haškog optuženika Stojana Župljanina i Tužilaštva za ratne zločine. Koviljko Lovre, Mlađen i Vinka Marjanović, kao i Slobodan i Milorad Koprivica osuđeni su na uslovne kazne od godinu dana sa rokom provere od tri do četiri godine. Jedino je Nikola Tepić iz Pančeva, u čijem je stanu uhapšen Župljanin u junu 2008. godine, osuđen na kaznu kućnog zatvora od godinu dana.

Njujork – Generalni sekretar Ujedinjenih nacija Ban Ki-mun prosledio je članicama Saveta bezbednosti zahtev Srbije da to telo svetske organizacije pokrene istragu o navodima iz izveštaja specijalnog izvestioca Saveta Evrope Dika Martija o trgovini organima na Kosovu, i ujedno podržao nezavisnu istragu o tome, objavljeno je na sajtu UN.

14.maj

Beograd – Apelacioni sud u Beogradu ukinuo je rešenje Višeg suda o izručenju Predraga Strugara Crnoj Gori, optuženog u toj državi za ratne zločine u Kaluđerskom laziju. Apelacioni sud je uvažio žalbu branilaca okrivljenog Strugara i predmet vratio Višem судu na ponovno odlučivanje. Viši sud u Bijelom Polju vodi postupak protiv Strugara zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

17. maj

Novi Sad - Predsednik Vlade Vojvodine Bojan Pajtić potpisao je inicijativu za osnivanje Regionalne

komisije za utvrđivanje činjenica o žrtvama ratova na prostoru SFRJ (REKOM). "Ljudi nisu brojevi. Svaka žrtva imala je svoj život, ljubav, nadu. Zato svaka smrt na Balkanu zaslужuje ime i prezime, svaki zločinac zaslужuje kaznu, a svaki građanin istinu i pravdu. Samo tako imaćemo mir i zajedničku budućnost. Zbog toga sam u ime Pokrajinske vlade potpisao ovu inicijativu – rekao je Pajtić novinarima nakon potpisivanja inicijative za REKOM.

19. maj

Budimpešta – Nastavljen je suđenje Šandoru Kepiru (96) zbog optužbi da je 1942. godine počinio zločine nad Srbima, Jevrejima i Romima u Novom Sadu, pošto je utvrđeno da je dovoljno zdrav da prati postupak. Suđenje Kepiru počelo je 6. maja, a nakoliko dana kasnije je prekinuto na zahtev njegovih advokata, kako bi se proverilo da li je optuženi u stanju da prati suđenje. Kepiro se tereti da je od 21. do 23. januara 1942. godine učestvovao u Novosadskoj raciji u kojoj su okupacione snage ubile i pod led Dunava bacile najmanje 1.200, a prema najnovijim istraživanjima i više od 4.000 Novosađana. Racija je tokom januara sprovedena u Šajkaškoj oblasti i u Bečeju i u njoj je ubijeno najmanje 4.000 osoba, a prema najnovijim istraživanjima i više od 12.000, medju kojima je bio veliki broj žena, dece i staraca. Osumnjičen je i da je učestvovao u deportaciji novosadskih Jevreja u koncentracioni logor Aušvic 1944. godine. Kepiro je peti na listi najtraženijih odbeglih nacista iz Drugog svetskog rata za kojima traga Centar "Simon Vizental" iz Jerusalima. Zbog učešća u raciji bio je dva puta osuđivan na zatvorske kazne od 10, odnosno 14 godina, ali ih nikada nije odslužio jer je posle Drugog svetskog rata pobegao u Argentinu odakle se u Mađarsku vratio pre nekoliko godina. Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije je 2008. godine pokrenulo istragu protiv Kepira, a potom je ustupilo dokumentaciju mađarskom pravosuđu, jer je tužilaštvo te države pokrenulo postupak protiv Kepira.